

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Gdańsk, dnia 7 maja 2026 r.

Poz. 2023

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN-II.4131.36.2026.AK1 WOJEWODY POMORSKIEGO

z dnia 7 maja 2026 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436 oraz z 2026 r. poz. 252)

stwierdza się nieważność

uchwały Nr XVII/128/26 Rady Gminy Borzytuchom z dnia 30 marca 2026 r. w sprawie przyjęcia Programu Opieki nad zwierzętami Bezdomnymi oraz Zapobiegania Bezdomności Zwierząt na terenie Gminy Borzytuchom w 2026 roku - w części dotyczącej §11 ust. 1 załącznika nr 1 do uchwały, w zakresie słów „bezdolnych oraz dziko żyjących”.

Uzasadnienie

W dniu 7 kwietnia 2026 r. do Wojewody Pomorskiego wpłynęła uchwała Nr XVII/128/26 Rady Gminy Borzytuchom z dnia 30 marca 2026 r. w sprawie przyjęcia Programu Opieki nad zwierzętami Bezdomnymi oraz Zapobiegania Bezdomności Zwierząt na terenie Gminy Borzytuchom w 2026 roku, zwana dalej „uchwałą”.

W toku czynności nadzorczych, pismem z dnia 10 kwietnia 2026 r., organ nadzoru zawiadomił Radę Gminy Borzytuchom o wszczęciu postępowania nadzorczego.

Po przeprowadzeniu postępowania nadzorczego organ nadzoru stwierdził, że uchwała w zakresie wskazanym w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego podjęta została z istotnym naruszeniem prawa.

Jako podstawę prawną podjęcia uchwały wskazano art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436 oraz z 2026 r. poz. 252) i art. 11a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580 ze zm.), dalej jako: „ustawa”.

W §1 uchwały Rada Gminy Borzytuchom, zgodnie z dyspozycją ww. przepisów, przyjęła Program Opieki nad zwierzętami Bezdomnymi oraz Zapobiegania Bezdomności Zwierząt na terenie Gminy Borzytuchom w 2026 roku, stanowiący załącznik do uchwały – dalej jako „regulamin”. W § 11 regulaminu Rada Gminy Borzytuchom zawarła przepis, zgodnie z którym w ust. 1 „Gmina Borzytuchom zapewnia całodobową opiekę weterynaryjną w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt bezdolnych oraz dziko żyjących, realizowaną przez lekarza weterynarii „Gabinet Weterynaryjny lek. Wet. Wojciech Olek” ul. Tarasowa 1 77-133 Tuchomie (...)”.

Podkreślenia wymaga, że przedmiotowa uchwała stanowi akt prawa miejscowego podlegający publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego. Zgodnie z art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej organy samorządu terytorialnego, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie, ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów. Jednocześnie zasada praworządności wyrażona w art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, który stanowi, że organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa, wymaga, aby organ stanowiący gminy, wykonujący kompetencję prawodawczą zawartą w upoważnieniu ustawowym działał ściśle w granicach

tego upoważnienia (por. wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 6 grudnia 2012 r., sygn. akt II SA/Wr 686/12). Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy zapobieganie bezdomności zwierząt i zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom oraz ich wylapywanie należy do zadań własnych gmin. Przepis art. 11a ust. 1 ustawy przewiduje, że rada gminy wypełniając obowiązek wynikający z art. 11 ust. 1 ustawy określa, w drodze uchwały, corocznie do dnia 31 marca, program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt, dalej zwany „programem”. Zgodnie zaś z art. 11a ust. 2 ustawy o ochronie zwierząt program obejmuje w szczególności:

- 1) zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt;
- 2) opiekę nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie;
- 3) odławianie bezdomnych zwierząt;
- 4) obowiązkową sterylizację albo kastrację zwierząt w schroniskach dla zwierząt;
- 5) poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt;
- 6) usypianie ślepych miotów;
- 7) wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich;
- 8) zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

Ponadto program opieki może obejmować plan znakowania zwierząt, jak również plan sterylizacji lub kastracji zwierząt w gminie, przy pełnym poszanowaniu praw właścicieli zwierząt lub innych osób, pod których opieką zwierzęta pozostają (art. 11a ust. 3 i 3a ustawy).

Dodatkowo zgodnie z art. 11a ust. 5 ustawy program, o którym mowa w ust. 1, zawiera wskazanie wysokości środków finansowych przeznaczonych na jego realizację oraz sposób wydatkowania tych środków. Koszty realizacji programu ponosi gmina.

Z treści przytoczonych przepisów jednoznacznie wynika, że rada gminy zobligowana jest podjąć uchwałę przyjmującą program oraz, że program ten musi zawierać co najmniej wszystkie elementy wskazane w art. 11a ust. 2 ustawy.

Mając na uwadze treść § 11 ust. 1 regulaminu, organ nadzoru wskazuje, że z utrwalonej linii orzeczniczej wynika, że „przedmiotowy program obejmuje w szczególności zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt. Wykładnia językowa wskazuje wyraźnie, iż regulacja ta odnosi się do wszystkich zwierząt, które ucierpiały w przypadkach zdarzeń drogowych. Nie różnicuje zatem obowiązku zapewnienia całodobowej opieki weterynaryjnej zależnie od tego, czy dane zwierzę jest bezdomne, czy też posiada opiekuna. Nie sposób również znaleźć przekonujących argumenty o charakterze celowościowym, które mogłyby podważyć powyższy wynik wykładni językowej [...]. W orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego dostrzeżono, że *ratio legis* powyższego przepisu jest takie, aby każde poszkodowane zwierzę znalazło natychmiastową pomoc lekarską, bez zwłoki wynikającej m.in. z konieczności poszukiwania jego właściciela.” (tak: wyrok NSA z dnia 21 maja 2024 r. sygn. akt I OSK 12/24, podobnie wyrok NSA z dnia 17 kwietnia 2019 r. sygn. akt II OSK 1503/17, wyrok WSA w Kielcach z dnia 7 grudnia 2022 r. sygn. akt II SA/Ke 553/22, wyrok WSA w Łodzi z dnia 14 marca 2023 r. sygn. akt II SA/Łd 995/22).

Zważywszy na powyższe należy stwierdzić, że treść §11 ust.1 regulaminu w zakresie słów „bezdomnych oraz dziko żyjących” została uchwalona przez Radę Gminy Borzytuchom z przekroczeniem delegacji ustawowej zawartej w art. 11a ust. 2 pkt 8 ustawy. Stosownie do tego przepisu rada gminy zobowiązana jest do zapewnienia całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt. W wypadkach drogowych mogą brać udział np. zwierzęta domowe, zwierzęta gospodarskie, jak również zwierzęta dzikie. W związku z tym należy podkreślić, że wynikający z ustawy obowiązek zapewnienia całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt dotyczy wszystkich zwierząt, nie tylko bezdomnych czy dziko żyjących. Odnosząc się do ww. argumentów, wskazania wymaga, że analizowany przepis regulaminu narusza prawo w sposób istotny, tj. art. 11a ust. 2 pkt 8 ustawy w związku z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Wobec powyższego, stwierdzenie nieważności uchwały Nr XVII/128/26 Rady Gminy Borzytuchom z dnia 30 marca 2026 r. w sprawie przyjęcia Programu Opieki nad zwierzętami Bezdomnymi oraz

Zapobiegania Bezdomności Zwierząt na terenie Gminy Borzytuchom w 2026 roku - w części dotyczącej §11 ust. 1 załącznika nr 1 do uchwały, w zakresie słów „bezdolnych oraz dziko żyjących” jest uzasadnione i konieczne.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stwierdzenie nieważności uchwały wstrzymuje jej wykonanie w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Od niniejszego rozstrzygnięcia nadzorczego służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego.

Wojewoda Pomorski

Beata Rutkiewicz